

הטמעת חשיבה מגדרית במדיניות כלכלית וחברתית

ד"ר יעל חסון, גב' ענת רודניצקי

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים/ות כלים להתבוננות ביקורתית על החברה והכלכלה בישראל. הקורס מבוסס על גישת הטמעת החשיבה המגדרית (gender mainstreaming) ובמהלכו מושם דגש על חשיבות המגדר כקטגוריה מרכזית לניתוח ויישום של מדיניות חברתית וכלכלית. בתוך כך הקורס יעסוק בהיבטים שונים של אי-שוויון בחברה בישראל; בבחינה ובאתגור של מושגים רווחים בדיון הציבורי על כלכלה; בבחינת ההשפעות של תקציב המדינה וחוק ההסדרים על קבוצות שונות של נשים וגברים בחברה הישראלית; נבחן את שוק העבודה, פערי השכר המגדריים, הבידול התעסוקתי וחלוקת העבודה בשכר ושלא בשכר בין נשים לגברים בזירה הפרטית ובזירה הציבורית ובסוגיות של הפרטה והתאגדות.

מבנה הקורס

הקורס הינו קורס המשלב למידה אקדמית ועשייה חברתית. בחלקו המעשי של הקורס סטודנטיות/ים יתנסו ביישום גישת הטמעת החשיבה המגדרית בפרויקטים מתחום החינוך. המפגשים במהלך הסמסטר יכללו שיעורים אקדמיים ו-30 שעות עשייה חברתית.

הנוכחות בשיעורים ובפעילות החברתית הינה חלק מחובות הקורס ומהווה תנאי לקבלת ציון.

מרכיבי הציון באחוזים: 35% עשייה חברתית, 15% נוכחות, 50% עבודת סיכום

יצירת קשר:

שעת קבלה: בתיאום מראש באמצעות המייל.

דואר אלקטרוני: anatrod@post.tau.ac.il, yaelhasson77@gmail.com

נושאי הקורס ורשימת קריאה:

להלן רשימת נושאי השיעורים ופרטי הקריאה הנדרשים (חובה ורשות). לפני כל שיעור תימסר הודעה על הפריטים הרלוונטיים לקריאה. יתכנו שינויים והוספה של פרטי העשרה נוספים במהלך הסמסטר בהתאם לדיונים ולסוגיות שיועלו בו.

שיעור 1: מבוא להטמעת חשיבה מגדרית

הרצוג, חנה. 2009. "במבחן הזמן: מבט ביקורתי על גלגולו של השיח על מגדר". *עיונים בשפה וחברה*, 2 (1): 10-30.

Walby. 2005. "Gender Mainstreaming: Productive Tensions in Theory and Practice". *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society* 12: 321-343.

שיעור 2: לקראת יציאה לשדה: על הראיון + מפגש עם נציגות הארגונים שבמסגרתם יערך החלק המעשי של הקורס

שיעורים 3-4: מה לנשים ולתקציב? הטמעת חשיבה מגדרית בתקציב המדינה ובתקציב המוניציפלי

סבירסקי, ברברה. (2002). *מה לנשים ולתקציב המדינה*, מרכז אדוה.

חסון, יעל וולריה סייגלשיפר. 2017. "לתוך הזרם המרכזי: הטמעת חשיבה מגדרית במדיניות הכלכלית". בתוך: ברייר-גארב ואח' (עורכות). *קפיטליזם ומגדר: סוגיות פמיניסטיות בתרבות השוק*. הוצאת מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

קריאה מומלצת:

Elson, Diane. 1999. Gender Budget Initiative. Background Paper. London: Commonwealth Secretariat.

Çagatay, Nilüfer. 2003. "Gender budgets and beyond: feminist fiscal policy in the context of globalization". *Gender and Development*, 11 (1): 15-24.

שיעור 5: הכנה ליציאת לשטח

שיעור 6: אי-שוויון מגדרי בחינוך ובהשכלה גבוהה: הרצאת אורחת

(פריטי קריאה ימסרו בהמשך)

שיעור 7: מבט מגדרי על שוק העבודה ועל פערי שכר

שטייר, חיה. 2005. "קשרי הגומלין בין עבודה בשכר לעבודה במשפחה". סוציולוגיה ישראלית, 7 (1): 143-167.

פוגל-ביז'אווי, סילבייה. 2002. "אם כל כך טוב, למה כל כך רע? נשים בשוק העבודה בעידן הגלובליזציה". סדרת נושא: ישראל בין כלכלה לחברה, עיונים בתקומת ישראל. המרכז למורשת בן-גוריון, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. עמ' 181-212.

חסון, יעל ונוגה דגן-בוזגלו. 2013. בידול תעסוקתי ופערי שכר בין נשים וגברים. מחקר שנערך עבור פרויקט "שוות ערך-לקידום שכר שווה". ת"א: מרכז אדוה.
<http://www.adva.org/uploaded/Occupational%20Segregation.pdf>

שיעור 8: עיבוד נתונים והצגתם

שיעור 9: כמה שווה העבודה של נשים? כלכלת הטיפול ועבודה ללא שכר

ברקוביץ, ניצה. 1996. על עקרת הבית והחשבונאות הלאומית. *תיאוריה וביקורת*, 9: 189-197.*

Beneria, Lourdes. 1999. "The enduring debate over unpaid labour". *International Labour Review*, 138 (3): 287-309.*

England, Paula. 2005. "Emerging Theories of Care Work". *Annual Review of Sociology*, 31: 381-399.*

קריאה מומלצת:

Waring, Marilyn. (1988). *If Women Counted: A New Feminist Economics*. San Francisco: [Harper & Row](#).

שיעור 10: על הפרטות ומופרטות

בנימין, אורלי. 2015. "רכש שירותים חברתיים בישראל כממגדר תנאי העסקה: המשא ומתן בין המדינה למעסיקים זוכי מכרזים". *ביטחון סוציאלי*, 98: 39-62.

קריאה מומלצת:

חסון, יעל. 2006. *שלושה עשורים של הפרטה*. תל אביב: מרכז אדוה.

פז-פוקס אמיר וענבל שלוסברג. 2012. "מה שומר על השומרות? עובדים סוציאליים בעידן של הפרטה". *ביטחון סוציאלי*, 90: 221-257.

הפרטות והלאמות בישראל. אתר מתעדכן של מכון ון ליר. <http://www.hafrata.vanleer.org.il>